

Náboženská svoboda v Pákistánu

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 20. května 2010 o náboženské svobodě v Pákistánu

Evropský parlament,

- s ohledem na svá předchozí usnesení o lidských právech a demokracii v Pákistánu, zejména na usnesení ze dne 12. července¹, 25. října² a 15. listopadu 2007³,
 - s ohledem na závěry Rady o svobodě náboženského vyznání nebo přesvědčení přijaté dne 16. listopadu 2009, v nichž Rada zdůrazňuje strategický význam této svobody a boje proti náboženské netoleranci,
 - s ohledem na společné prohlášení EU a Pákistánu ze dne 17. června 2009, v němž obě strany vyzdvihly význam integrované dlouhodobé strategie, směřující mj. k sociálnímu a ekonomickému rozvoji a právnímu státu, a uznaly důležitost nevojenským prostředků pro boj s terorismem,
 - s ohledem na to, že dne 4. června 2010 se uskuteční druhý summit EU-Pákistán,
 - s ohledem na rezoluci proti hanobení náboženství, již přijala Rada OSN pro lidská práva dne 26. března 2009 těsnou většinou hlasů a již Pákistán každý rok předkládá jménem Organizace islámské konference,
 - s ohledem na prohlášení vysoké představitelky EU Catherine Ashtonové o útocích v Pákistánu ze dne 4. dubna 2010 a o přijetí 18. změny ústavy ze dne 20. dubna 2010,
 - s ohledem na článek 18 Všeobecné deklarace lidských práv z roku 1948,
 - s ohledem na Deklaraci OSN o odstranění všech forem nesnášenlivosti a diskriminace založených na náboženství či víře z roku 1981,
 - s ohledem na čl. 122 odst. 5 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že v čl. 3 odst. 5 Smlouvy o Evropské unii se uvádí, že podpora demokracie a dodržování lidských práv a občanských svobod jsou základními zásadami a cíli Evropské unie a tvoří společný základ jejich vztahů se třetími zeměmi,
- B. vzhledem k tomu, že převládajícím a státním náboženstvím v Pákistánu je sunitský islám a že ke skupinám menšinových náboženství a vyznání patří křesťané, hinduisté, sikhové, šiité, ahmadíjové, buddhisté, pársové, baháisté a další,
- C. vzhledem k tomu, že Pákistán je jednou z klíčových zemí v boji proti terorismu a šíření násilného extremismu,

¹ Přijaté texty, P6_TA(2007)0351.

² Úř. věst. C 263 E, 16.10.2008, s. 666.

³ Úř. věst. C 282 E, 6.11.2008, s. 434.

- D. vzhledem k tomu, že jeho vnitřní stabilita a demokratické instituce procházejí v současnosti těžkou zkouškou v podobě zvyšujícího se počtu násilných útoků extremistů, k nimž dochází téměř každý den,
- E. vzhledem k tomu, že ustavičná hrozba radikálních muslimských sil operujících na obou stranách pákistánsko-afghánské hranice ještě zvyšuje naléhavost spojeného mezinárodního úsilí na podporu a podněcení hospodářského a sociálního rozvoje v Pákistánu,
- F. vzhledem k tomu, že rovná práva pro menšiny byla součástí vize zakladatele Pákistánu Muhammada Alího Džinnáha, který ve svém projevu, jenž přednesl před ústavodárným shromážděním v roce 1947, uvedl: „Můžete patřit k jakémukoliv náboženství, kastě nebo vyznání – to nemá nic společného s chodem státu... Vycházíme z této základní zásady, totiž že všichni jsme občané a občané jednoho státu.“,
- G. vzhledem k tomu, že kapitola o lidských právech pákistánské ústavy z roku 1973 zaručuje „svobodu hlásat náboženství a vést náboženské instituce“ (článek 20), rovnost všech občanů (článek 25) a „zákonná práva a zájmy menšin“ (článek 26),
- H. vzhledem k tomu, že článek 260 ústavy na druhé straně rozlišuje mezi muslimy a ostatními občany, čímž povoluje diskriminaci na základě náboženství,
- I. vzhledem k tomu, že ze zpráv a z průzkumů provedených nezávislými agenturami vyplývá, že menšinám v Pákistánu jsou upírány základní občanské svobody a rovné příležitosti v zaměstnání, vzdělávání a v politickém zastoupení,
- J. vzhledem k tomu, že podle odhadů je více než 85 % žen v Pákistánu vystaveno špatnému zacházení v domácnostech, a to jak fyzickému, tak psychickému; vzhledem k tomu, že násilí páchané na dívkách a ženách a zahrnující případy znásilnění, domácího násilí a vynucených sňatků představuje i nadále závažný problém, který lze částečně spojovat s právem šaría,
- K. vzhledem k tomu, že Pákistán jmenoval v listopadu 2008 mluvčího pro otázky menšin a poslance pákistánskému parlamentu Šahbaze Bhattiho federálním ministrem pro menšiny, čímž zároveň poprvé povýšil tuto funkci na ministerskou úroveň,
- L. vzhledem k tomu, že v období od listopadu 2008 pákistánská vláda stanovila 5% kvótu pro zastoupení menšin na federálních pracovištích, uznala nemuslimské svátky, prohlásila 11. srpen za Národní den menšin a vyhradila místa v Senátu pro zástupce menšin,
- M. vzhledem k tomu, že prezident Asif Alí Zardáří zopakoval dne 25. prosince 2009 závazek Pákistánské lidové strany, že bude podporovat právo všech menšin na rovné zacházení,
- N. vzhledem k tomu, že závazek pákistánské vlády dodržovat svobodu náboženství je v rozporu s její aktivní úlohou v Organizaci islámské konference při prosazování rezoluce proti hanobení náboženství na půdě Organizace spojených národů,
- O. vzhledem k tomu, že právní ustanovení známá jako „blasfemické zákony“, zavedená v letech 1982 a 1986, ohrožují základní náboženská práva a práva menšin vyplývající z ústavy; vzhledem k tomu, že oddíl 295 C pákistánskému trestnímu zákoníku ukládá trest smrti nebo doživotního vězení, dopustí-li se někdo rouhání,

- P. vzhledem k tomu, že blasfemické zákony jsou zneužívány extremistickými skupinami a lidmi, kteří si vyřizují osobní účty, a vedly k nárůstu násilí vůči členům náboženských menšin, zejména ahmadíjům, ale i vůči křesťanům, hinduistům, sikhům, šítům, buddhistům, pársům a baháistům a také občanům, kteří se odváží povznést svůj hlas, aby vyjádřili kritiku nespravedlnosti,
- Q. vzhledem k tomu, že převážná většina lidí obviněných na základě blasfemických zákonů jsou muslimové, avšak obvinění vznesená proti příslušníkům menšin mohou vyvolat nepřiměřené násilí vůči celé dotčené komunitě; vzhledem k tomu, že vlna hromadného násilí zaměřeného proti křesťanům v Godžře a Korianu, kterou v létě roku 2009 vyvolala obvinění z rouhání, za sebou zanechala osm mrtvých a nejméně sto zničených domů,
- R. vzhledem k tomu, že v roce 2009 bylo ve 25 projednávaných případech obviněno z rouhání 76 osob, přičemž 17 osob bylo obviněno podle oddílu 295 C pákistánského trestního zákoníku,
- S. vzhledem k tomu, že právníkům a aktivistům bojujícím za lidská práva v Pákistánu je často vyhrožováno smrtí a jsou vystaveni obtěžování a že tato rizika hrozí zejména právníkům, kteří hájí obžalované z rouhání, a vzhledem k tomu, že mnoho osob se musí po zbytek života skrývat navzdory tomu, že byly zproštěny obvinění,
- T. vzhledem k tomu, že pákistánský předseda vlády Gílání oznámil zřízení výboru, jehož úkolem je přezkoumat a zlepšit „zákony narušující náboženský soulad“, a ve svém prohlášení nepřímo zmínil blasfemické zákony z let 1982 a 1986; vzhledem k tomu, že žádné takové revize dosud nebyly navrženy,
- U. vzhledem k tomu, že ahmadíjští muslimové jsou v Pákistánu často diskriminováni a pronásledováni, k čemuž přispívají ustanovení oddílu 298 pákistánského trestního zákoníku, namířená proti ahmadíjům, příkladem z nedávné doby je vražda ahmadíjského profesora ve výslužbě, který byl dne 5. ledna 2010 zastřelen pěti maskovanými ozbrojenými muži,
- V. vzhledem k tomu, že ve vládě Pákistánu probíhá proces ratifikace Mezinárodního paktu o občanských a politických právech a Úmluvy OSN proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání z roku 1984,
1. vítá opatření v zájmu náboženských menšin, která pákistánská vláda přijala v období od listopadu 2008, k nimž patří zavedení 5% kvóty pro zastoupení menšin na federálních pracovištích, uznání nemuslimských svátků a vyhlášení Národního dne menšin;
 2. plně podporuje snahu federálního ministra pro menšiny vytvořit síť místních výborů pro harmonické soužití různých vyznání, které by podporovaly dialog a zmírňovaly náboženské napětí; vyzývá k podpoře těchto opatření v plném rozsahu na všech ostatních vládních úrovních, tedy i na státní úrovni;
 3. vítá závazek předsedy vlády Pákistánu přiznat majetková práva příslušníkům menšin obývajícím chudinské čtvrti Islámábádu;
 4. vítá snahu pákistánské vlády zajistit v Senátu křesla pro menšiny – včetně křesel pro zástupkyně menšin v Senátu – a doufá, že tyto závazky budou naplněny;

5. vybízí vládu Pákistánu, aby v zájmu zabránění veškerým diskriminačním praktikám přezkoumala praxi uvádět náboženské vyznání občanů ve všech nově vydávaných cestovních pasech;
6. vyjadřuje solidaritu s pákistánskou vládou v jejím boji proti terorismu a šíření násilného extremismu;
7. vyjadřuje hluboké znepokojení nad tím, že blasfemické zákony, na základě kterých může být v Pákistánu uložen trest smrti a které jsou často využívány k ospravedlnění cenzury, kriminalizace, pronásledování a někdy i vraždění příslušníků politických, rasových a náboženských menšin, umožňují zneužívání postihující v Pákistánu osoby jakéhokoli vyznání;
8. vyzývá vládu Pákistánu, aby zásadně revidovala blasfemické zákony a jejich stávající uplatňování, mimo jiné pak oddíl 295 C trestního zákoníku, který ukládá povinný trest smrti pro kohokoli, kdo je shledán vinným z rouhání, a mezitím aby provedla změny, které navrhl federální ministr pro menšiny;
9. vyzývá vládu, aby jako první krok ke zrušení trestu smrti splnila slib z roku 2008, že změní všechny rozsudky smrti na tresty odnětí svobody;
10. připomíná opakované prohlášení Komise v odpovědi na parlamentní otázky k písemnému zodpovězení, že podrobně sleduje, jak pákistánská vláda reaguje na hromadné násilnosti, jež vyprovokovala obvinění z rouhání v Godžře a Korianu, a vyzývá Komisi, aby si vyžádala podrobnosti o tom, jaký hmatatelný pokrok byl dosažen, zejména pokud jde o postavení viníků před soud;
11. vyjadřuje zvláštní znepokojení nad pokračující diskriminací a pronásledováním ahmadíjské komunity v Pákistánu a žádá pákistánskou vládu, aby zrušila oddíl 298 pákistánského trestního zákoníku, který této komunitě velmi ztěžuje každodenní život, a aby podnikala kroky odrazující od výbušných akcí, jakou byla např. konference „Konec prorocství“ v Lahore;
12. žádá pákistánské orgány, aby plně provedly rozsudek Nejvyššího soudu Pákistánu, podle nějž mají zajistit registraci všech oprávněných voličů v nových seznamech voličů, a to včetně ahmadíjských muslimů;
13. je zvláště znepokojen možným zneužitím kampaně boje proti hanobení náboženství na půdě OSN a zdůrazňuje závěry Rady ze dne 16. listopadu 2009;
14. žádá vládu Pákistánu, aby plně a bezvýhradně ratifikovala Mezinárodní pakt o občanských a politických právech z roku 1966 a Úmluvu OSN proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání z roku 1984; domnívá se, že svoboda náboženského vyznání, jak je zakotvena v paktu OSN, představuje vhodný rámec a všichni signatáři by ji měli uznávat a chránit své občany, aby mohli svou víru svobodně praktikovat;
15. žádá vládu, aby zaručila lidská práva menšin vymezená v ústavě a ve Všeobecné deklaraci lidských práv, zejména pak v jejím článku 18, který stanoví, že „každý má právo na svobodu myšlení, svědomí a náboženství“;

16. podporuje všechny iniciativy, jejichž cílem je podpořit dialog a vzájemný respekt mezi komunitami; vyzývá politické a církevní orgány, aby podporovaly toleranci a podnikly kroky proti nenávisti a násilnému extremismu;
17. naléhá na pákistánskou vládu, aby realizovala navrhované reformy vzdělávacího systému a aby regulovala a navštěvovala madrasy; vybízí pákistánské orgány, aby z učebnic, jež schvaluje odbor národních osnov ministerstva školství, odstranily jakoukoli propagaci nenávisti, náboženské nadřazenosti a hanobení náboženství;
18. vybízí vládu Pákistánu, aby byla nápomocna při pákistánské návštěvě zvláštní zpravodajky OSN pro svobodu náboženského vyznání a přesvědčení Asmy Džahangírové;
19. vybízí Radu a Komisi, aby v zájmu zahájení brzké reformy diskriminačních blasfemických zákonů začlenily otázku práv menšin v Pákistánu na pořad jednání nadcházejícího summitu;
20. žádá Radu, aby do svého dialogu o boji proti terorismu s Pákistánem začlenila otázku náboženské tolerance ve společnosti, neboť se jedná o věc ústředního významu pro dlouhodobý boj proti náboženskému extremismu;
21. vyzývá členské státy a Komisi, aby i nadále finančně podporovaly organizace pro lidská práva a ochránce lidských práv a aby nastínily praktická opatření, kterými podpoří rostoucí aktivity občanské společnosti v Pákistánu zaměřené proti blasfemickým zákonům a další diskriminační legislativě;
22. připomíná opakované prohlášení Komise v odpovědi na parlamentní otázky k písemnému zodpovězení, že podrobně sleduje, jak pákistánská vláda reaguje na protikřesťanské násilnosti v Godžře a Korianu, a vyzývá Komisi, aby si vyžádala podrobnosti o tom, jaký hmatatelný pokrok byl dosažen, zejména pokud jde o postavení viníků před soud;
23. vyzývá Radu a Komisi, aby naléhaly na pákistánskou vládu, aby prosazovala doložku o demokracii a lidských právech zakotvenou v dohodě o spolupráci mezi Evropskou unií a Pákistánskou islámskou republikou; vyzývá Komisi, aby předložila zprávu o provádění dohody o spolupráci a doložky o demokracii a lidských právech;
24. žádá Radu, aby podporovala vládu Pákistánu při budování ministerstva pro lidská práva a vytváření smysluplné, nezávislé a autoritativní národní komise pro lidská práva;
25. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, vysoké představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, vládám a parlamentům členských států a vládě a parlamentu Pákistánu.